

01.03.2023

Ärende/8

§ 58 Uppdatering av koncerndirektivet

HEL 2022-010686 T 00 01 05

Beslut

Stadsfullmäktige godkände det uppdaterade koncerndirektivet för Helsingfors stad enligt bilaga 1.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Miia Aho, koncernjurist, telefon: 310 36445
mii.aho(a)hel.fi

Bilagor

1 Konserniohje luonnos_päivitetty 31.1.2023

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

Beslutsförslag

Beslutet stämmer överens med förslaget.

Föredragandens motiveringar

Bakgrund

Stadsfullmäktige godkände 25.5.2016 (§ 138) ett nytt koncerndirektiv där det som föreskrivs i den nya kommunallagen (410/2015) om bland annat minimikraven på innehållet i koncernstyrningen och koncerndirektivet beaktas. Det föregående koncerndirektivet härstammade från 2008.

Koncerndirektivet uppdaterades 2017 i samband med reformen av stadens ledningssystem (stadsfullmäktige 17.5.2017, § 241).

Bestämmelser om koncerndirektivet i kommunallagen

Enligt 14 § i kommunallagen fattar fullmäktige beslut om principerna för ägarstyrningen samt koncerndirektiv.

I 47 § i kommunallagen föreskrivs om verksamhet i kommunens dottersammanslutningar och koncerndirektiv. Enligt lagrummet ska det genom ägarstyrningen ses till att kommunkoncernens fördel som helhet

beaktas i verksamheten i kommunens dottersammanslutningar. I sammansättningen av styrelserna för kommunens dottersammanslutningar ska en med tanke på sammanslutningens verksamhetsområde tillräcklig sakkunskap om ekonomin och affärsverksamheten beaktas. Koncerndirektivet tillämpas på ägarstyrningen i kommunens dottersammanslutningar och i tillämpliga delar i intressesammanslutningar.

Enligt kommunallagen ska det i koncerndirektivet meddelas behövliga bestämmelser åtminstone om:

- 1) planeringen och styrningen av kommunkoncernens ekonomi och investeringar;
- 2) ordnandet av koncernövervakningen, rapporteringen och riskhanteringen;
- 3) informationen och trygghet för kommunens förtroendevalda att få upplysningar;
- 4) skyldigheten att inhämta stadens åsikt före beslutsfattandet;
- 5) koncernens interna tjänster;
- 6) sammansättningen och utnämningen av styrelserna för kommunens dottersammanslutningar;
- 7) en god förvaltnings- och ledningspraxis i kommunens dottersammanslutningar.

Centrala bestämmelser i det uppdaterade koncerndirektivet

Godkännandet av ägarstrategierna för enskilda dottersammanslutningar 2021, tyngdpunkterna i stadsstrategin 2021–2025 och den praktiska tillämpningen av koncerndirektivet, där man märkt att vissa punkter behöver preciseras, har medfört ett motiverat behov att uppdatera det nuvarande koncerndirektivet.

Koncerndirektivets innehåll förblir detsamma till många väsentliga delar. Texten har också koncentrerats och förtydligats betydligt i samband med uppdateringen av själva innehållet. Dessutom har överlappningar tagits bort så att det i koncerndirektivet inte längre föreskrivs om något sådant som det redan föreskrivs om i förvaltningsstadgan eller stadens övriga direktiv och anvisningar. Avsikten är att skapa ett tydligt direktiv som styr stadens ägarstyrning och dottersammanslutningarnas verksamhet på ett ändamålsenligt sätt.

Det uppdaterade koncerndirektivet är betydligt mer koncentrerat än det nuvarande direktivet och på grund av det som nämns ovan har direkti-

vet i huvudsak skrivits om. Därför är det varken möjligt eller ändamålsenligt att här presentera en separat version med ändringar.

- Bestämmelsen om koncerndirektivets tillämpningsområde preciseras. Koncerndirektivet tillämpas på ägarstyrningen i kommunens dottersammanslutningar och i de intressesammanslutningar och samkommuner som är viktiga för stadens ekonomi och verksamhet i den mån det är möjligt och motiverat med beaktande av stadens ägarandel, bestämmande inflytande eller rösträtts- och grundkapitalandel. Sådana sammanslutningar är bland annat HRT, HRM och HUS.
- Bestämmelsen om koncerndirektivets bindande karaktär preciseras utgående från att en bestämmelse om koncernstyrning ska ingå i dottersammanslutningarnas bolagsordningar eller stadgor. Utgångspunkten är att styrelserna i enlighet med deras lagstadgade omsorgsskyldighet är förpliktade att följa koncerndirektivet.
- Koncerndirektivets definitioner och allmänna beskrivningar av koncernstyrning, ägarpolitik och ägarvärde koncentreras och preciseras.
- De tidigare bestämmelserna i koncerndirektivet som tryggar och främjar likabehandling sammanslogs till en övergripande princip om att staden strävar efter att främja likabehandling i fråga om kön och olika språkgrupper i koncernstyrningen. Denna princip omfattar all verksamhet som koncerndirektivet tillämpas på.
- Koncerndirektivet utökades med bestämmelser gällande ägarstrategin för varje dottersammanslutning och beskrivningar om placeringen av dottersammanslutningarna i portföljer som en del av stadens ägarpolitiska riktlinjer. Stadsstyrelsen beslutar om ägarstrategierna. I ägarstrategierna dras det upp riktlinjer som hänför sig till stadens ägande och strategiska vilja, kunskapskraven för styrelsen samt de utvecklingsmål på medellång sikt som ställts upp för varje dottersammanslutning eller vid behov varje underkoncern som den bildar. Målet med ägarstrategierna är att bidra till att stödja en positiv utveckling av det ägarvärde som staden får av att äga sammanslutningen.
- Bestämmelserna om att ställa upp mål förnyades med beaktande av ägarstrategierna för varje dottersammanslutning. I dottersammanslutningarnas ägarstrategier fastslår staden mål på medellång sikt för sina dottersammanslutningar. Stadsstyrelsen ställer upp mål för dottersammanslutningarna i samband med godkännandet av ägarstrategierna. Dessutom kan stadsfullmäktige vid behov ställa

upp mål för de viktigaste dottersammanslutningarna i stadens budget.

- Att ge anvisningar om HUS-sammanslutningen fastställs i enlighet med lagstiftningen om välfärdsområden.
- Stadskansliet har getts möjlighet att vid behov dela in andra än de dottersammanslutningar som arbetar på marknadsvillkor i undergrupper med tanke på bland annat beredning och rapportering utifrån dottersammanslutningens verksamhetsområde och/eller verksamhetens omfattning samt faktiska innehåll och karaktär. Dessutom ingår de övriga dottersammanslutningarna antingen i borgmästarens eller biträdande borgmästarens verksamhetsområde utgående från hur det definieras i sammanslutningens ägarstrategi utifrån sammanslutningens huvudsakliga uppgift och verksamhetsområde. De dottersammanslutningar som arbetar på marknadsvillkor ingår i borgmästarens verksamhetsområde.
- Verksamhetsprinciperna för de dottersammanslutningar som arbetar på marknadsvillkor preciserades. Utgångspunkten är att staden inte finansierar de dottersammanslutningar som arbetar på marknadsvillkor om det inte i ett enskilt fall finns en motiverad anledning till att avvika från detta. Detta omfattar även den kreditlimit som ingår i koncernbanken.
- Listan över de ärenden och åtgärder som enligt kommunallagen kräver stadens åsikt förnyades. Målet med att förnya helheten om stadens åsikt är att staden ska ge sin åsikt främst i fråga om sådana beslut i dottersammanslutningarna som kräver stadens åsikt för att främja stadskoncernens intresse som helhet och att säkerställa att de ägarstrategiska riktlinjerna beaktas i dottersammanslutningarnas viktiga beslut. Det ovillkorliga kravet på ett protokollbeslut har strukits från det uppdaterade koncerndirektivet för att möjliggöra ett flexibelt och ändamålsenligt beslutsfattande. Denna punkt i direktivet utökades med ett förklarande tillägg om att skyldigheten att få stadens åsikt inte gäller situationer då staden för sin del deltar som en part i beslutsfattandet, till exempel när ett serviceavtal ingås mellan staden och en dottersammanslutning eller om staden i övrigt fattar beslut som ägare till exempel i bolagsstämman.
- I fråga om valet av styrelse utökades koncerndirektivet med en punkt om att omsättningen av styrelsemedlemmar ska vara ändamålsenlig.
- Punkterna om stadsingenjörens osv. befogenheter som baserade sig på förvaltningsstadgan och om stadens anvisningar för hante-

01.03.2023

Ärende/8

ring av lokalprojekt ströks, eftersom dessa inte längre finns i sin ursprungliga form.

- Styckena om dottersammanslutningarnas ekonomiska rapportering samt planering av ekonomin och investeringar redigerades så att de motsvarar nuvarande praxis.
- Alla enskilda hänvisningar till mer detaljerade anvisningar som ges utifrån koncerndirektiver ströks. Enligt koncerndirektivet kan stadskansliet ge anvisningar som preciserar koncerndirektivets innehåll och iakttagandet av det. Däremot ska övriga anvisningar och rekommendationer som förpliktar dottersammanslutningarna alltid ges separat och inom ramen för bestämmelserna i förvaltningsstadgan, inte enbart på basis av koncerndirektivet.

Slutligen

Uppdateringen av koncerndirektivet är motiverat för att staden till nödvändiga delar ska kunna ta hänsyn till de förändringar i stadens ägarstyrning som stadsstrategin och ägarstrategierna för enskilda dottersammanslutningar för med sig. Dessutom har flera verksamhetsätt inom ägarstyrningen ändrats och koncerndirektivet bör återspegla dessa ändringar. Ett exempel på detta är förnyelsen av listan över de ärenden som kräver stadens åsikt.

Beslutsförslaget gällande koncerndirektivet motsvarar det förslag som koncernsektionen godkände 30.1.2023.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Miia Aho, koncernjurist, telefon: 310 36445
miia.aho(a)hel.fi

Bilagor

1 Konserniohje luonnos_päivitetty 31.1.2023

Sökande av ändring

Kommunalbesvär, fullmäktige

För kännedom

Stadskansliet

Beslutshistoria

Postadress
PB 1
00099 HELSINGFORS STAD
kaupunginkanslia@hel.fi

Besöksadress
Norra esplanaden 11-13
Helsingfors 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Telefon
+358 9 310 1641
Telefax

FO-nummer
0201256-6

Kontonr
FI0680001200062637
Moms nr
FI02012566

01.03.2023

Ärende/8

Kaupunginhallitus 13.02.2023 § 102

HEL 2022-010686 T 00 01 05

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä päivitetyn Helsingin kaupungin konserniohjeen liitteen 1 mukaisesti.

Lisäksi kaupunginhallitus merkitsi tiedoksi saamansa selvityksen koskien julkisuuslain mukaisen avoimuuden sisällyttämisestä yhtiöjärjestykseen kaupungin kokonaan omistamissa tai yhdessä muiden julkisten toimijoiden kanssa kokonaan omistamissa yhtiöissä, jotka eivät toimi markkinoilla.

06.02.2023 Pöydälle

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Miia Aho, konsernilakimies, puhelin: 310 36445
mii.aho(a)hel.fi

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 30.01.2023 § 2

HEL 2022-010686 T 00 01 05

Päätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto päätti esittää kaupunginhallitukselle seuraavaa:

Kaupunginhallitus päättää esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättää hyväksyä päivitetyn Helsingin kaupungin konserniohjeen liitteen 1 mukaisesti.

Käsittely

30.01.2023 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Titta Hiltunen: Luku 4.2 Kaupungin omistajuuden lähtökohdat

Lisäys: Omistamisella edistetään myös kaupungin ilmasto- ja biodiversiteettitavoitteiden toteutumista.

Kappaleeseen:

Omistaminen ei ole kaupungin perustehtävä, vaan sen tulee lähtökoh-
taisesti tukea ja palvella palvelujen järjestämistä, kaupungin taloutta tai
muuten kaupungin strategiaa, yhteiskunnallisia, elinkeino-, liikunta-,
kulttuuri- ym. poliittisia tavoitteita. Ohjauksella edistetään myös kau-
pungin ilmasto- ja biodiversiteettitavoitteiden toteutumista. Tästä syystä
kaupungin toimimisella jonkin yhteisön perustajana, omistajana tai jä-
senenä tulee olla kaupungin tehtävään ja strategiaan perustuva tarkoi-
tus ja tavoite. Tytär yhteisöjen osalta tämä tarkoitus sekä kaupungin
tytär yhteisöille asettamat tavoitteet määritetään lähtökohteisesti
tytär yhteisökohtaisissa omistajastrategioissa.

Luku 10. Yhteisöjen omistuksesta luopuminen

Edellisessä ohjeessa oli seuraava kappale, joka nyt poistettu ja jota
esitän lisättäväksi uudelleen kappaleen loppuun:

”Luovuttaessa yhteisön omistuksesta on kiinnitettävä erityistä huomiota
luopumisen henkilöstövaikutuksiin, sekä vaikutuksiin yhteisön tarjoami-
en palvelujen käyttäjiin.”

13. Henkilöstöpolitiikka

kappale 4: ”Kaupungin markkinaehtoisesti toimivissa tytär yhteisöissä
noudatetaan alan ja kilpailijoiden käytäntöjä vastaavaa henkilöstöpoliti-
ikkaa. Henkilöstön työsuhdeturva määräytyy työlainsäädännön ja
tytär yhteisön järjestäytymisen mukaisen työehtosopimuksen mukai-
sesti.”

korvattaisiin vanhan ohjeen mukaisella tekstillä:

Kaupungin markkinaehtoisesti toimivissa tytär yhteisöissä voidaan nou-
dattaa alan ja kilpailijoiden käytäntöjä vastaavaa henkilöstöpolitiikkaa,
kuitenkin koko ajan huomioiden kaupungin tytär yhteisön velvollisuus to-
imia henkilöstöpolitiikassaan korostetun vastuullisesti. Henkilöstön työ-
suhdeturva määräytyy työlainsäädännön ja yhteisön järjestäytymisen
mukaisen työehtosopimuksen mukaisesti.

Kannattaja: Jenni Pajunen

Kaupunginhallituksen konsernijaosto hyväksyi yksimielisesti Titta Hil-
tusen vastaehdotuksen mukaisesti muutetun ehdotuksen.

12.12.2022 Pöydälle

28.11.2022 Pöydälle

Esittelijä

01.03.2023

Ärende/8

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Miia Aho, konsernilakimies, puhelin: 310 36445
miia.aho(a)hel.fi